POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT ZOOLOGICZNY

FRAGMENTA FAUNISTICA

Tom XI Warszawa, 25 V 1964 Nr 8

Jerzy PAWŁOWSKI

Nowe dla Babiej Góry gatunki chrząszczy (*Coleoptera*)

Новые для Фауны Бабей Гуры виды жуков (*Coleoptera*)

Beetles new to Fauna of Babia Góra Mt. (*Coleoptera*)

[Z jednym rysunkiem w tekście]

Fauną chrząszczy Babiej Góry zajmowali się obszerniej: ROTTENBERG (1868), KIESENWETTER (1870), KOTULA (1873), NOWICKI (1873) i STOBIECKI (1883). W latach późniejszych wzmianki o gatunkach chrząszczy zebranych na Babiej Górze podawali: J. R. ŁOMNICKI (1893), HOLDHAUS i DEUBEL (1910), HILDT (1917), NUNBERG (1929), SMRECZYŃSKI (1936, 1950), MAKÓLSKI (1952), SZYMCZAKOWSKI (1959) i BURAKOWSKI (1962).

Rozpoczęte przez autora w 1959 r. badania koleopterofauny Babiej Góry mają na celu m. in. ustalenie zmian, jakie zaszły w jej składzie w okresie od 1865 r. (początek badań KOTULI) do czasów obecnych. Terenem badań jest obszar pasma babiogórskiego – w linii równoleżnikowej od Przełęczy Lipnickiej (Krowiarki) na wschodzie do Przełęczy Jałowieckiej na zachodzie – w linii południkowej teren ten obejmuje oprócz głównego masywu także południowe i północne podnóże Babiej Góry. Po stronie południowej przyjęto jako granicę dolną — poziomicę 750 m, a po stronie północnej – doliny potoków babiogórskich: Jaworzyny i Jałowca, aż do ich zbiegu na Widłach, gdzie przechodzą w dolinę rzeki Skawicy. Szczegółową lokalizację stanowisk wymienionych w niniejszej pracy zawiera mapka [rys. 1].

W podanych wyżej granicach fauna chrząszczy Babiej Góry w dotychczasowych opracowaniach liczy około 800 gatunków. Liczba ta jest niższa od podanej przez STOBIECKIEGO (1883), gdyż skreślono z niej gatunki zebrane przez niego poza omawianym obszarem, bądź w dolinie Skawicy, bądź w przyległych partiach Beskidu Średniego. Skreślono mianowicie następujące gatunki: *Blethisa multipunctata* (L.) podaną z Zawoi-Wełczy, *Staphylinus nitens* SCHR. zebrany w Sieniawie, oraz zebrane w Skawie: *Pterostichus aethiops* (PANZ.), *Laccobius sinuatus* MOTSCH., *Staphylinus fulvipes* SCOP., *Stenus ater* MANNH., *Stenus tarsalis* LJUNG., *Trogophloeus bilineatus* STEPH., *Oberea pupillata* (GYLL.), *Galeruca suturalis* THOMS., *Galerucella crataegi* (FORST.), *Cassida stigmatica* SUFFR., *Cassida haemisphaerica* HERBST.

Ponadto usunięto z listy faunistycznej Babiej Góry synonimy figurujące na niej obok nazw obowiązujących. Są to *Anthobium longulum* Kiesw. jako synonim *A. anale* Er. oraz *Cychramus alutaceus* Reitt. jako synonim *C. luteus* F. *Cychramus fungicola* Heer uznano jako odmianę *C. luteus* (F.).

Z listy babiogórskiej skreślono także gatunek *Byrrhus alpinus* Gory, którego pod synonimem *B. scabripennis* Steff. wykazał Rottenberg (1868) i Nowicki (1873). Notatka pierwszego z tych badaczy: „*Byrrhus scabripennis* auf und um den Gipfel der Babia" odnosi się prawdopodobnie do innego gatunku. Według Mroczkowskiego (1958) był on wyka-

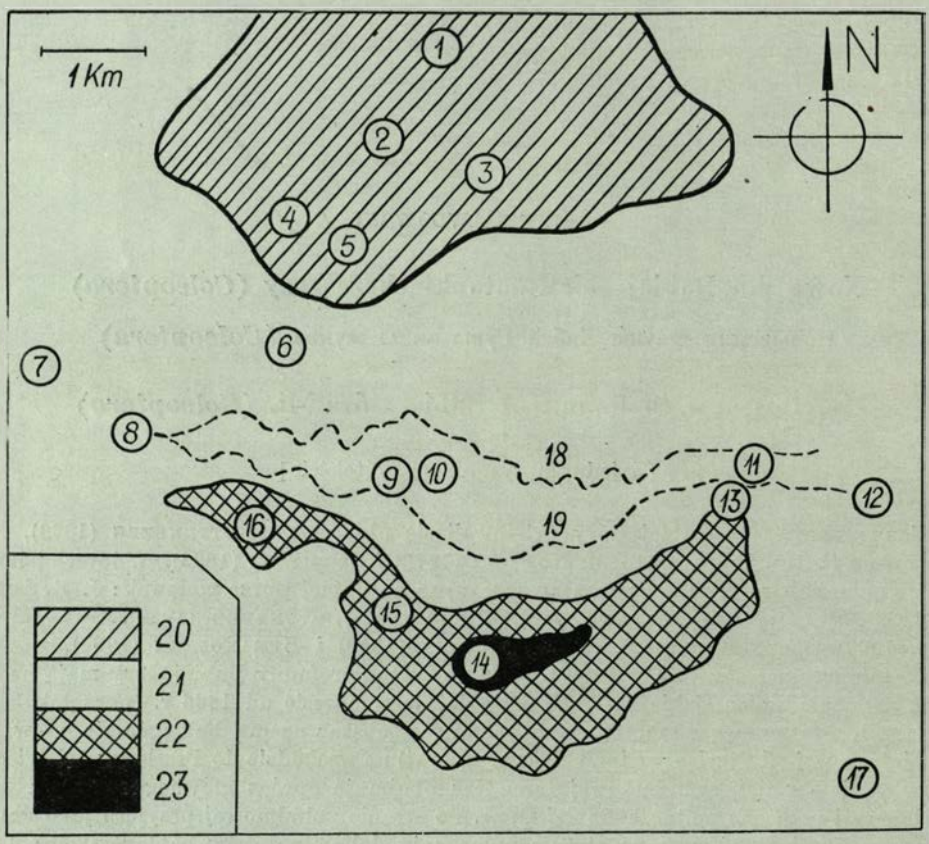

Rys. 1. Lokalizacja stanowisk podanych w tekście: 1 – Widły, 2 – Wilczna, 3 – Ryzowana, 4 – Burdylów Groń, 5 – Barańcowa z Fickówką, 6 – Markowe Rówienki, 7 – Przełęcz Jałowiecka, 8 – Hala Czarnego, 9 – Markowe Szczawiny, 10 – Dejakowe Szczawiny, 11 – Mokry Staw, 12 – Przełęcz Lipnicka (Krowiarki), 13 – Sokolica, 14 – Diablak, 15 – Kościółki, 16 – Cyl, 17 – Gubernasówka, 18 – dolny płaj, 19 – górny płaj, 20 – piętro uprawy roli, 21 – kraina subalpejska (regle), 22 – piętro kosodrzewiny, 23 – piętro halne.

zywany z Karpat przez Łomnickiego „prawdopodobnie na podstawie mylnie oznaczonego okazu. Gatunek ten w Karpatach nie występuje". Również Horion (1955) nie uwzględnia stanowiska babiogórskiego, które uważa za prawdopodobnie błędne, podobnie jak stanowisko w Bańskiej Bystrzycy oraz na Morawach i w Czeskim Lesie. Według tego badacza jest to endemiczny gatunek alpejski.

Wiadomości podawane przez Stobieckiego (1883) o znajdowaniu na Diablaku gatunku *Leistus spinibarbis* (F.) odnoszą się do *L. montanus* STEPH. Błąd ten skorygował zresztą sam STOBIECKI w nieopublikowanych notatkach z lat późniejszych. Wszystkie okazy z rodzaju *Leistus* FRÖL. złowione przez STOBIECKIEGO na Babiej Górze, znajdujące się obecnie w zbiorach Zakładu Zoologii Systematycznej PAN w Krakowie należą do gatunku *L. montanus* STEPH. bądź *L. piceus* FRÖL. Z Babiej Góry *L. montanus* STEPH. był już wykazany (HOLDHAUS i DEUBEL, 1910; MAKÓLSKI, 1952), ale bez ekologicznych danych. Według moich obserwacji gatunek ten występuje licznie na Babiej Górze w kotle pod Kościółkami i w żlebie ponad kotłem w granicach wysokościowych 1480–1600 m npm. Wszystkie osobniki zostały zebrane w usypiskach głazów, w szczelinach i na półkach skalnych. Prawdopodobnie w niektórych latach jest on bardzo rzadki, gdyż autor przeszukiwał dokładnie omawiane stanowiska już w latach 1959 i 1960, dopiero jednak w r. 1961, w okresie od 25 V do 11 VI udało mi się zebrać większą liczbę tych chrząszczy.

W niniejszej pracy zestawiono 89 gatunków nowych dla Babiej Góry. Okazy dowodowe 88 gatunków znajdują się w zbiorach Muzeum Babiogórskiego Parku Narodowego w Zawoi, natomiast jedyny zebrany egzemplarz *Ceutorrhynchus pervicax* WEISE znajduje się w kolekcji prof. dra Stanisława SMRECZYŃSKIEGO.

Spośród gatunków wymienionych w niniejszej pracy autor oznaczył *Lamellicornia*, *Coccinellidae*, *Ptinidae* i *Scolytidae* oraz niektóre *Carabidae* i *Staphylinidae*. Gatunki z rodziny *Chrysomelidae* oznaczył M. WĘGRZECKI, niedawno zmarły. Oznaczenia pozostałych gatunków bądź sprawdzenia oznaczeń dokonali: dr B. BURAKOWSKI (*Elateridae*, niektóre *Carabidae* i *Nitidulidae*), doc. dr J. DOMINIK (*Anobiidae*), mgr inż. A. GOTTWALD (*Anthribidae*, *Attelabidae*, *Curculionidae*), prof. dr S. KAPUŚCIŃSKI (*Buprestidae*, *Cerambycidae*), dr M. MROCZKOWSKI (*Dermestidae*, *Byrrhidae*), prof. dr M. NUNBERG (*Scolytidae*), prof. dr S. SMRECZYŃSKI (*Curculionidae*), dr inż. A. SZUJECKI (*Staphylinidae*), dr W. SZYMCZAKOWSKI (*Catopidae*.). Wszystkim wymienionym wyrażam tą drogą serdeczne podziękowanie.

WYKAZ GATUNKÓW

Carabidae

Callistus lunatus (F.). Burdylów Groń – 730 m npm, 2 okazy. Chrząszcze ukryte były w jednej z kęp kamienistych pochodzenia sztucznego.

Bradycellus collaris PAYK. Dolina Barańcowa — około 700 m npm, kwiecień 1960.

Pterostichus angustatus (DUFT.). Markowe Rówienki – około 720 m npm, koniec maja 1959, na drodze w lesie dolnoreglowym.

Pterostichus cordatus LETZN. Dejakowe Szczawiny, na pograniczu obu regli oraz górny płaj – droga poziomicowa na pograniczu regli, 9 V 1959. Jeden zimujący chrząszcz został wyjęty spod kory pniaka świerkowego w kwietniu 1959 w drzewostanie nad Markowymi Szczawinami, około 1250 m npm.

Pterostichus unctulatus (DUFT.). Występuje od podnóża aż do szczytu mniej więcej równomiernie we wszystkich piętrach, na stanowiskach wyższych znajdowałem jednak tylko pojedyncze egzemplarze. Dolina Barańcowa, 22 VII 1959; Markowe Rówienki, 24–25 V 1959 oraz jeden okaz w pułapce z padliną 31 VII 1959; Mokry Staw, 10 IV 1961, dwa osobniki zamarznięte w lodzie; Kocioł pod Kościółkami, 29 V 1959, 1 okaz pod kamieniem; Cyl – 1517 m npm, 29 V 1959, pod kamieniem; Diablak – 1725 m npm, 27 VI 1960, w szczelinie

między głazami. Na stoku południowym: Gubernasówka – około 930 m npm, 10 VI 1961.

Agonum dorsale (PONT.). U północnego podnóża Babiej Góry jest częstym składnikiem fauny kęp kamienistych na tzw. groniach. Występuje wraz z *Callistus lunatus* (F.) i *Lebia cyanocephala* (L.).

Lebia cyanocephala (L.). Burdylów Groń, 31 III 1960, 2 okazy w kępie kamienistej. W takim biotopie na dnie dolin występuje *L. chlorocephala* HOFFM., gatunek dawniej wykazany (STOBIECKI, 1883).

Dromius fenestratus F. Górny płaj, 6 VII 1959.

Catopidae

Sciodrepoides fumatus (SPENCE). Widły, 27 VI 1961, pod kamieniem nad brzegiem Potoku Jałowieckiego.

Catops coracinus KELLN. Markowe Rówienki, 18 V 1959, w pułapce z padliną; listopad 1959, zimujący pod kamieniem. Z polskich Karpat podawany dotychczas tylko z Tatr (SZYMCZAKOWSKI, 1959).

Catops kirbyi (SPENCE). Markowe Rówienki, 3–22 VIII 1959, w pułapkach z padliną, 5 okazów. Znany dotychczas w polskich Karpatach tylko z Tatr (SZYMCZAKOWSKI, 1959).

Catops nigrita ER. Markowe Rówienki, 10–21 VIII 1959, w pułapkach z padliną, 8 okazów.

Catops picipes (F.). Górny płaj, 26 VI 1961, 3 okazy wysiane z próchna zalegającego dziuplę starego świerka. Z polskich Karpat podawany dotychczas wyłącznie z Beskidu Sądeckiego i Śląskiego (SZYMCZAKOWSKI, 1959).

Silphidae

Nicrophorus sepultor CHARP. Markowe Rówienki, 10 i 18 VIII 1959, w pułapce z padliną. Według MROCZKOWSKIEGO (1955) jest to gatunek rzadko w Polsce spotykany.

Staphylinidae

Megarthrus sinuatocollis (Boisd. & Lac.). Markowe Rówienki, 15 VIII 1959, w pułapce z padliną.

Eusphalerum primulae (STEPH.). Od podnóża do piętra kosodrzewiny włącznie, przeważnie na kwitnących roślinach z rodziny *Umbelliferae*. Groń Ryzowana – 850 m npm, 9 i 11 V 1959; górny płaj, 6 VII 1959; Kocioł i wąwóz pod Kościółkami, 29 V 1959, na kwiatach *Primula elatior* (L.) GRUFB.

Omalium rivulare (PAYK.). Markowe Rówienki, 18 V 1959, kilka okazów w ekskrementach końskich i w pułapce z padliną; 8 VI 1959, na drodze w pobliżu.

Phloeonomus planus (PAYK.). Markowe Rówienki, 10 VII 1959, na drodze.

Phloeonomus monilicornis (GYLL.). Markowe Rówienki, 25 III 1959, 2 zimujące osobniki wydobyto spod kory pniaków jodłowych; listopad 1959, 1 okaz.

Stenus providus ER. Dolny płaj – 850 m npm, 15 IX 1959. Według SZUJECKIEGO (1961) w południowej Polsce nieczęsty.

Oxyporus rufus (L.). Dolina Barańcowa, lipiec 1960, z owocnika *Boletus luteus* (LIN.) FR. w młodniku modrzewiowym.

Xantholinus tricolor (F.). Hala Czarnego, 29 V 1959, pośród łanu psiej trawki (zespół *Nardetum strictae*).

Atrecus longiceps FAUV. Dolina Barańcowa, 3 V 1959.

Atrecus affinis (PAYK.). Markowe Rówienki, 28 IV 1959.

Gabrius pennatus SHARP. Dolina Barańcowa, 10 V 1959, w glebie; Markowe Rówienki, 6 VII 1959.

Philonthus concinnus (GRAV.). Dolina Barańcowa, 10–14 V 1959, 5 okazów w glebie i 22 V 1959, na drodze; Markowe Rówienki, 18 V 1959 w końskich ekskrementach.

Philonthus chalceus STEPH. Markowe Rówienki, 10–31 VIII 1959, w pułapkach z padliną, 7 okazów.

Philonthus laevicollis (BOISD. & LAC.). Dolina Barańcowa, 10 V 1959, w glebie; Markowe Rówienki, 18 V 1959, w pułapce z padliną.

Philonthus rectangulus SHARP. Diablak, 18 VI 1959. W polskich Karpatach znany dotychczas z Pienin, Tatr i Podhala (KINELSKI, SZUJECKI, 1959).

Philonthus laminatus (CREUTZ.). Na drodze powyżej Wideł, 17 X 1959.

Ocypus fuscatus (GRAV.). Markowe Rówienki, 18 V 1959, na drodze.

Staphylinus fossor SCOP. Burdylów Groń, 31 III 1960, zimujący w kamienistej kępie.

Staphylinus dimidiaticornis GERM. Dolina Barańcowa, 14 IV 1959.

Bryoporus rufus (ER.). Górny płaj, 6 VII 1959.

Placusa tachyporoides WALTL. Markowe Szczawiny, 28 IV 1959, 1 samica zimująca pod korą leżącej kłody świerkowej.

Leptusa pulchella MANNH. Markowe Szczawiny, 28 IV 1959.

Atheta hypnorum (KIESW.). Markowe Rówienki, 10 VII 1959, pułapka z padliną.

Aleochara lanuginosa GRAV. Markowe Rówienki, 26 VII 1959, 2 okazy.

Lucanidae

Platycerus caprea DEG. = *Systenocerus caraboides* (L.). Markowe Rówienki, 14 IV 1959, 4 samce formy typowej i 1 samica ab. *virescens* MULS., zimujące w kolebkach poczwarkowych w butwiejącym pniaku bukowym. Z hodowli uzyskano we wrześniu 1 samca formy typowej i 2 samice ab. *virescens* MULS. Jedyny egzemplarz schwytany w locie 25 VI 1961 był samcem ab. *virescens*

MULS. Gatunek ten został dotychczas stwierdzony przez autora w polskiej części Karpat Zachodnich — w reglu dolnym Beskidu Dukielskiego i Sądeckiego, w Pieninach, Gorcach i Tatrach.

Nitidulidae

Omosita depressa (L.). Markowe Rówienki, 8 VI 1959, pod korą zbutwiałego pniaka jodłowego, 6 okazów.

Coccinellidae

Subcoccinella vigintiquatuorpunctata (L.). Dolina Barańcowa, 3 V 1959 i 23 VII 1961, na liściach roślin higrofilnych w zespole olszynki karpackiej (*Alnetum incanae*). Z polskich Karpat dotychczas nie wykazywany. Najbliższe Babiej Góry stanowisko leży w okolicach Krakowa (BIELAWSKI, 1959). HORION (1961) podaje sporadyczne przypadki występowania tego gatunku w krainie subalpejskiej.

Adonia variegata (GOEZE). Burdylów Groń, 6 VII 1959, na kłosach żyta, 3 okazy; górny płaj, 14 VIII 1959.

Adalia conglomerata (L.). Dolina Barańcowa, 29 III 1960, na drodze w pobliżu siedziby Zarządu Babiogórskiego Parku Narodowego, razem z kilkoma okazami *A. bipunctata* (L.). Według BIELAWSKIEGO (1959) najczęściej występuje w górach i na pogórzu, jednak w polskich Karpatach znany był dotychczas tylko z Pienin.

Adalia decempunctata (L.). Diablak, 25 VI 1961, na wielkim płacie śniegu na grani wschodniej. Jest to pierwsze stanowisko tego gatunku w polskich Karpatach, gdyż według BIELAWSKIEGO (1959) jest on częsty na północy kraju, występuje „rzadziej lub bardzo rzadko na Podkarpaciu". Ponieważ *A. decempunctata* L. jest związana ekologicznie z drzewostanami liściastymi — należy sądzić, iż okaz babiogórski dostał się do piętra halnego z dolin dzięki sprzyjającemu wiatrowi z południa lub południowego zachodu. Zjawisko takie było zresztą obserwowane także w Alpach i górach środkowoniemieckich, gdzie według HORIONA (1961) znajdowano tę biedronkę na wysokościach 1200–2000 m npm.

Propylaea quatuordecimpunctata (L.). Markowe Rówienki, 8 VI 1959; Kościółki – około 1450 m npm, 21 VIII 1959; jest to prawdopodobnie jedno z najwyżej stwierdzonych stanowisk tego gatunku.

Neomysia oblongoguttata (L.). Wszystkie posiadane przez autora okazy babiogórskie zostały zebrane dopiero w 1961 r., co, ponieważ jest to gatunek trudny do przeoczenia, świadczyć może o pewnej rytmice pojawów. Dolina Barańcowa pod Fickówką 1 VI; nad Mokrym Stawem, 7 VI; na przełęczy Lipnickiej, 5 XII, martwy osobnik w ściółce; Gubernasówka, koniec maja, leg. J. RICHTARZ.

Anatis ocellata (L.). Dolina Barańcowa, 22 VII 1959; groń Ryzowana, 2 i 9 V 1959; Markowe Rówienki, 11 V i 10 VII 1959; nad Mokrym Stawem, 7 VI 1959; górny płaj, 6 VII 1959.

Buprestidae

Anthaxia helvetica STIERL. Markowe Rówienki, 23 IV i 20 V 1961, na kwiatach *Senecio* sp.

Elateridae

Ampedus tristis (L.). Markowe Rówienki, 6 VII 1959, w locie. Poza tym autor znalazł 1 okaz wiosną 1961 na północ od Babiej Góry, w Makowie Podhalańskim.

Cardiophorus ruficollis (L.). Gubernasówka, 10–12 VIII 1959, leg. J. RICHTARZ.

Pheletes aeneoniger DEG. Dolina Barańcowa, 7 VI 1959, w locie.

Athous hirtus HERBST. Dolina Barańcowa, 7 VII 1959, w locie.

Dascillidae

Dascillus cervinus (L.). Hala Czarnego, 5 VII 1959, kilka okazów in copula, leg. T. WOJTERSKI.

Byrrhidae

Simplocaria semistriata (F.). Dolina Barańcowa, X 1960, 1 okaz na terenie alpinarium Babiogórskiego Parku Narodowego.

Byrrhus arietinus STEFF. Dość częsty od podnóża do szczytu. Wilczna, 21 III 1959; Barańcowa, 23 IV i 10 V 1959; Markowe Rówienki, 11, 18 i 25 V 1959; Diablak, 18 VI 1959; Gubernasówka, 12 VII 1959, leg. J. RICHTARZ. Gatunek ten należy do najwcześniej pojawiających się na wiosnę chrząszczy babiogórskich. Według MROCZKOWSKIEGO (1958) gatunek ten występuje prawdopodobnie w całej Polsce, lecz znany z niewielu stanowisk w południowej części kraju.

Dermestidae

Megatoma undata (L.). Dolina Barańcowa, IV 1960.

Anthrenus museorum (L.). Dolina Barańcowa, 7 VII 1959; Markowe Rówienki, 1 i 29 VII 1959; górny płaj, 6 VII 1959. Wszystkie okazy zebrano na kwiatach różnych roślin zielnych.

Anobiidae

Priobium carpini (HERBST). Dolina Barańcowa, 25 VII 1959, 1 osobnik na zewnętrznej ścianie budynku. Według DOMINIKA (1960) w niektórych okolicach Polski gatunek ten należy do najgroźniejszych szkodników drewna bu-

dowlanego. Pod Babią Górą jednak jest rzadszy niż *Anobium pertinax* L. i *Hylotrupes bajulus* L., z którymi razem występuje w drewnianych budynkach.

Ptinidae

Niptus hololeucus (FALD.). Dolina Barańcowa, 25 XI 1961, 1 egzemplarz schwytany w Muzeum Babiogórskiego Parku Narodowego.

Cerambycidae

Asemum striatum (L.). Dolina Barańcowa i Markowa, 7 i 8 VI 1959; Fickówka, 1 V 1961.

Pachyta lamed (L.). Gubernasówka, 14 VII 1951, na ścianie nowo zbudowanego drewnianego budynku, leg. J. RICHTARZ.

Chrysomelidae

Lema lichenis VOET. Markowe Rówienki, 8 VI i 24 VII 1959.

Chrysomela schneideri WEISE. Wąwóz skalny pod Kościółkami, około 1500 m npm, 29 V 1959; półki skalne urwiska Kościółek około 1550 m npm, 18 VI 1959. Jest to endemiczny gatunek zachodniokarpacki, opisany z słowackich Tatr. Początkowo uważany był za endemit tatrzański, później odnaleziony został także w Niżnych Tatrach i Małej Fatrze. Wykazany mylnie przez GERHARDTA (1910) z Goworka, pow. Bystrzyca Kłodzka, w Sudetach Wschodnich, co sprostował POLENTZ (1942) podając, iż okaz dowodowy należy do gatunku *Ch. lichenis* RICHT. Być może danymi GERHARDTA sugerował się HORION, określając *Ch. schneideri* WEISE jako element subalpejski (1951). Jednak zarówno stanowiska tatrzańskie (HOLDHAUS i DEUBEL, 1910), jak i babiogórskie, leżące powyżej górnej granicy lasu, wskazują na alpejski charakter tego gatunku. Gatunek nowy dla fauny Polski.

Chrysomela marcasitica GERM. Markowe Rówienki, 15 VI 1959.

Chrysomela purpurascens GERM. Markowe Rówienki, 18 V 1959.

Gastroidea polygoni (L.). Markowe Rówienki, 15 VI 1959.

Phaedon armoraciae (L.). Górny płaj, na pograniczu regli, 6 VII 1959.

Melasoma aenea (L.). Wilczna, 16 V 1959; Barańcowa, 26 VII 1959.

Luperus viridipennis GERM. Kościółki, piętro kosodrzewiny, 1400–1500 m npm, 21 VIII 1959; 1620 m npm, 8 VIII 1959. Istnieją poważne rozbieżności w danych oraz interpretacji rozsiedlenia tego gatunku. Według HORIONA (1951) jest to gatunek górski występujący w Europie Środkowej, na Kaukazie i na Syberii, natomiast MEDVEDEV (1955) wymienia jedynie europejską część ZSRR po Saratów i Kazań.

Psylliodes affinis (PAYK.). Markowe Rówienki, 6 VIII 1959.

Cassida haemisphaerica HERBST. Markowe Rówienki, 15 VI 1959.

Cassida nebulosa L. Markowe Rówienki, 11 VII 1959.

Attelabidae

Coenorrhinus aeneovirens (MARSH.). Markowe Rówienki, 16 VII i 6 VIII 1959.

Curculionidae

Apion curtirostre GERM. Burdylów Groń, 22 V 1959.

Polydrosus ruficornis (BONSD.). Występuje dość licznie w piętrze uprawy roli i w reglu dolnym: Barańcowa, 18 VI 1959; Markowe Rówienki, 15 VI i 10 VII 1959. Łącznie zebrano na tych dwóch stanowiskach 18 okazów.

Anthonomus pomorum (L.). Wilczna, 23 III 1959.

Furcipus rectirostris (L.). Dolina Barańcowa, 3 V 1959, 1 samica.

Hypera velutina (BOH.). Górny płaj, 6 VII 1959, 4 okazy.

Phytonomus arator (L.). Ryzowana, 9 V 1959, zachodnie zbocze.

Phytonomus punctatus (F.). Ryzowana, zachodnie zbocze, 16 VII 1959.

Rhytidosomus fallax (OTTO). Na pograniczu regli, 6 VII 1959.

Ceutorrhynchus pervicax WEISE. Babia Góra, regiel północnego zbocza, 25 V 1961, 1 okaz, leg. B. PETRYSZAK.

Scolytidae

Blastophagus piniperda (L.). Charakterystyczne ślady żerowania postaci imaginalnych tego gatunku zostały stwierdzone w 1960 r. na świerku rosnącym na wysokości około 1000 m npm oraz na kosodrzewinie pod Kościółkami, około 1450 m npm. Jak się wydaje, są to najwyżej położone znane stanowiska tego gatunku w Polsce.

Xylechinus pilosus (KNOCH). Babiogórski Park Narodowy, rezerwat częściowy, położony na północnym zboczu masywu, w zimie 1958/1959, kilka egzemplarzy wydobył autor spod kory opałowego drewna świerkowego. Według NUNBERGA (1960) gatunek ten jest w Polsce niezbyt pospolity, znany z gór i Pomorza.

Crypturgus hispidulus THOMS. Dolina Barańcowa, 7 VII 1959, kilka osobników złowiono w locie i na stosach kory świerkowej w czasie rójki.

Crypturgus pusillus (GYLL.). Dolina Czatoży, 2 III 1959, 1 okaz wydobyty z chodników kornika *Ips amitinus* (EICHH.) założonych pod korą leżącej kłody świerkowej.

Dryocoetes hectographus REITT. Markowe Rówienki, 15 VI 1959, w locie; Markowe Szczawiny, 28 IV 1959, zimujące osobniki.

Orthotomicus laricis (F.). Markowe Rówienki, 8 VI–26 VII 1959, kilka osobników w czasie rójki (w locie).

Ips amitinus (EICHH.). Markowe Rówienki, 8 VI–26 VII 1959, w locie; Barańcowa, 15 V 1959.

PIŚMIENNICTWO

BIELAWSKI F. 1959. Biedronki – *Coccinellidae*. W: „Klucze do oznaczenia owadów Polski", XIX, 76. Warszawa, 92 pp., 266 ff.

BURAKOWSKI B. 1962. Obserwacje biologiczno-morfologiczne nad *Pytho kolwensis* C. SAHLB. (*Coleoptera, Pythidae*) w Polsce. Fragm. faun., Warszawa, **10**: 173–204, 8 ff.

DOMINIK J. 1960. Uwagi o *Priobium carpini* HERBST i *Xestobium rufovillosum* DEG. (*Col. Anobiidae*), dwóch mało znanych szkodnikach budowli. Sylwan, Warszawa, **104**, 9: 45–48.

GERHARDT J. 1910. Verzeichnis der Käfer Schlesiens preussischen und österreichischen Anteils, geordnet nach dem Catalogus coleopterorum Europae vom Jahre 1906. Berlin, XVI + 431 pp.

HILDT L. F. 1917. Owady krajowe Kózkowate, *Cerambycidae*. Pam. fizjogr., Warszawa, **24**, dz. 3 – Zoologia: 1–141, 6 tt.

HOLDHAUS K., DEUBEL F. 1910. Untersuchungen über die Zoogeographie der Karpathen (unter besonderer Berücksichtigung der Coleopteren). Abh. zool.-bot. Ges. Wien, Jena, **6**, 1: VI + 202, 1 mapa.

HORION A. 1951. Verzeichnis der Käfer Mitteleuropas (Deutschland, Österreich, Tschechoslovakei) mit kurzen faunistischen Angaben. Stuttgart, X+536 pp.

HORION A. 1955. Faunistik der mitteleuropäischen Käfer. IV. *Sternoxia* (*Buprestidae*), *Fossipedes, Macrodactylia, Brachymera*. Ent. Arb. Mus. Frey, München, Sonderband, XXI+1–249, 269–280.

HORION A. 1961. Faunistik der mitteleuropäischen Käfer. VIII. *Clavicornia* 2. Teil (*Thorictidae* bis *Cisidae*), *Teredilia, Coccinellidae*. Überlingen-Bodensee, XVI+375 pp.

KIESENWETTER H. 1870. Eine Excursion nach der Babia Gora und in das Tatragebirge im Sommer 1868. Berlin. ent. Z., Berlin, **13**: 305–320.

KINELSKI S., SZUJECKI A. 1959. Materiały do poznania chrząszczy (*Coleoptera*) fauny krajowej. Pol. Pismo ent., Wrocław, **29**: 215–250.

KOTULA B. 1873. Przyczynek do fauny chrząszczów Galicyi. Spraw. Kom. fizjogr., Kraków, **7**: (53)–(90).

ŁOMNICKI J. R. 1893. Materialien zur Verbreitung der Carabinen in Galizien. Verh. zool.-bot. Ges. Wien, Wien, **43**: 335–348, 2 mapy.

MAKÓLSKI J. 1952. Rodzina *Carabidae* w zbiorze Wojciecha Mączyńskiego (Coleoptera). Fragm. faun., Warszawa, **6**: 207–241.

MEDVEDEV S. I. 1955. Sem. *Chrysomelidae* – listoedy. W „Vrediteli lesa", 2. Moskva-Leningrad, pp. 546–578.

MROCZKOWSKI M. 1955. Omarlicowate – *Silphidae*. W: „Klucze do oznaczania owadów Polski", XIX, 25. Warszawa, 29 pp., 42 ff.

MROCZKOWSKI M. 1958. Otrupkowate – *Byrrhidae*; *Nosodendridae*. W: „Klucze do oznaczania owadów Polski", XIX, 50–51. Warszawa, 30 pp., 56 ff.

NOWICKI M. 1873. Beiträge zur Insektenfauna Galiziens. Krakau, 52 pp.

NUNBERG M. 1929. Rozsiedlenie geograficzne *Scolytoidea* na ziemiach Polski. Spraw. Kom. fizjogr., Kraków, **63**: 83–123, t. 5, 1 f.

NUNBERG M. 1960. Wiadomości o występowaniu niektórych korników (*Col., Scolytidae*) na ziemiach Polski. Pol. Pismo ent., Wrocław, **30**: 153–162.

POLENTZ G. 1942. Beiträge zur schlesischen Käferfauna. Z. Ent., Breslau, **19**, 1: 4–11.

ROTTENBERG A. B. 1868. Eine Excursion nach der Babia Gora. Berlin. ent. Z., Berlin **11**: 408–411.

SMRECZYŃSKI S. (jun.). 1936. Materiały do fauny Polski. Ryjkowce (*Curculionidae*) Muzeum Fizjograficznego Polskiej Akademii Umiejętności. Część I. Spraw. Kom. fizjogr., Kraków, **70**: 73–100.

Smreczyński S. 1950. Uwagi o ryjkowcach (*Curculionidae, Coleoptera*) Polski i krain sąsiednich. Pol. Pismo ent., Wrocław, **19**: 149–173.

Stobiecki S. A. 1883. Do fauny Babiéj góry. Sprawozdanie z wycieczek entomologicznych na Babią górę w latach 1879 i 1880. Spraw. Kom. fizjogr., Kraków, **17**: cz. II: (1)–(84).

Szujecki A. 1961. Kusakowate – *Staphylinidae*: Myśliczki – *Steninae*. W: „Klucze do oznaczania owadów Polski", XIX, 24 b. Warszawa, 72 pp., 234 ff.

Szymczakowski W. 1959. Verbreitung der Familie *Catopidae* (*Coleoptera*) in Polen. Pol. Pismo ent., Wrocław, **29**: 271–357.

РЕЗЮМЕ

В настоящей работе автор дает 89 видов жуков новых для фауны Бабей Гуры в Западных Карпатах. За исключением *Ceutorrhynchus pervicax* Weise, все выше указанные экземпляры находятся в коллекциях Бабигурского Музея Народного Парка в Завои. Один вид — *Chrysomela schneideri* Weise — является новым для фауны Польши.

SUMMARY

In this work the author gives a list of 89 species of beetles new for fauna of Babia Góra Mt. in Western Carpathians. Except for *Ceutorrhynchus pervicax* Weise, all enumerated specimens are deposited in the collection of Babia Góra National Park Museum at Zawoja. One species – *Chrysomela schneideri* Weise – is new for Polish fauna.

Redaktor pracy – dr B. Burakowski

Państwowe Wydawnictwo Naukowe – Warszawa 1964
Nakład 1550+120 egz. Ark. wyd. 1.0, druk. 0,75. Papier druk. sat. kl. III, 80 g. B1. Cena zł 6,–
Nr zam. 10/64 – Wrocławska Drukarnia Naukowa – W-7